

Πνεύματα και τόνοι

Τά πνεύματα εἶναι δύο: Ἡ ψιλὴ (´) καὶ ἡ δασεῖα (ˆ) καὶ τοποθετοῦνται στὶς λέξεις πού ἀρχίζου ἀπό φωνῆεν ἢ δίφθογγο.

Τόνοι: Εἶναι ἡ ὀξεῖα (´), ἡ περισπωμένη (~) καὶ ἡ βαρεῖα (ˆ), ἡ ὁποία βαρεῖα ὅμως δέν χρησιμοποιεῖται σήμερα.

Ἐὸ τόνος τίθεται στὴν λήγουσα, τὴν παραλήγουσα καὶ τὴν προπαραλήγουσα. Πιό πάνω ἀπό τὴν προπαραλήγουσα δέν τονίζεται καμμία λέξη.

Ἀνάλογα μέ τό εἶδος τοῦ τόνου καὶ τὴν θέση του σέ μιά λέξη ἡ λέξη αὐτὴ λέγεται:

1. Ὀξύτονη ἂν ἔχει ὀξεῖα στὴν λήγουσα: Θεός, ὁδός, μαθητής.
2. Παροξύτονη ἂν ἔχει ὀξεῖα στὴν παραλήγουσα: λόγος, ρήτωρ, κόσμος.
3. Προπαροξύτονη ἂν ἔχει ὀξεῖα στὴν προπαραλήγουσα: ἄνθρωπος, ὄνομα.
4. Περισπωμένη ἂν ἔχει περισπωμένη στὴν λήγουσα: τιμῶ, ἐκτελῶ.
5. Προπερισπωμένη ἂν ἔχει περισπωμένη στὴν παραλήγουσα: νῆσος, δῶρον.

Γενικοί Κανόνες Τονισμοῦ

Ὀξεῖα παίρνει:

1. Κάθε βραχεῖα συλλαβή: Θεός, λόγος, θέλω.
2. Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε: δωμάτιον, Κύριος, πείθομαι.
3. Ἡ παραλήγουσα ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά: ἀκούω, παιδεύω, θήκη.
4. Ἡ προπαραλήγουσα δέν τονίζεται, ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, π.χ. ἄνθρωπος, ἀλλά ἀνθρώπου, κύριοι, ἀλλά κυρίων.

Περισπωμένη παίρνει:

- Ἡ μακρὰ παραλήγουσα, ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι βραχεῖα: κῆπος, δῶρον.
- Πότε παίρνει ὀξεῖα καὶ πότε περισπωμένη ἡ λήγουσα θά τό δοῦμε σέ ἐπόμενα μαθήματα.